

TESTOVÁ
FORMA

A

Meno:

Priezvisko:

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Celoslovenské testovanie žiakov 5. ročníka ZŠ

KÓD TESTU

2311

T5
2022

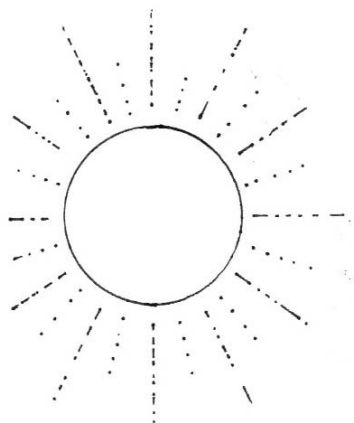
Milé žiačky, milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

- Test obsahuje 3 ukážky a 30 testových úloh.
- Úlohy 01 – 21 sa vzťahujú na ukážky. Úlohy 22 – 30 sa nevzťahujú na ukážky.
- V teste je
  - 20 úloh s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností A, B, C, D,
  - 10 úloh s tvorbou krátkej odpovede.
- Svoje odpovede zapisujte priamo do testu. Ak niektorú úlohu neviete vyriešiť, pokračujte v riešení ďalšej úlohy. Do odpovedového hárka zapisujte odpovede až vtedy, keď ste presvedčení, že ich už nebudete meniť.
- Píšte čitateľne, rozlišujte malé a veľké písmená abecedy. Odpovedajte vždy presne na zadanie úlohy. Ak je v zadaní úlohy inštrukcia „vypíš“, tak odpoveď musí byť pravopisne aj gramaticky správne zapísaná.
- **Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpovedovom hárku.** Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom.
- Pri zapisovaní odpovedí používajte pero, ktoré píše namodro.
- Pracujte sústredene a každú úlohu si pozorne prečítajte.
- Na vypracovanie testu máte 60 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Ukážka 1

Milan Rúfus
Ako k nám prichádzajú kvety

Keď im v tichu posteje
slnko prejde po tele,
prvé zhodia duchnu hlíny
rozospaté podbele.

Onedlho fialky
ladia modré písťalky,
vyhrávajú mladou vôňou
do ďaleka, do diaľky.

Po tráve a poza kríčky
chodí apríl po kašičky.

A keď zlaté púpavy
vysypú sa do trávy,
zavolajú ďalšie kvietky.
Skoro všetky, skoro všetky:
klinec, zvonky, margarétky...

Ktože by ich spočítal?
Iba taký, čo ich sial.
Vietor?
V škole neposedel.
Kdeže by ten rátať vedel!

Slovníček

duchna – perina

podbeľ – jarná bylina s malými žltými kvietkami

kašička – ľudový názov prvosenky

klinec – klinček, voňavý kvietok

zvonec – zvonček, lúčny kvietok

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 07

01. Z ukážky vyplýva, že

- A** fialky rozkvitajú posledné.
- B** na jar kvietky prebúdza slnko.
- C** jarné kvietky rozkvitnú všetky naraz.
- D** všetky kvietky na lúke vie spočítať iba vietor.

02. Napíš, ktoré kvety podľa ukážky vykvitnú ako prvé.

_____

03. Vietor nevedel podľa ukážky porátať kvietky, pretože

- A** ich zasial niekto iný.
- B** ešte všetky nerozkvitli.
- C** sa nenaučil počítať.
- D** v škole ticho sedel.

04. Ktoré tvrdenie o ukážke je pravdivé?

- A** Je to bájka, patrí do poézie.
- B** Je to bájka, patrí do prózy.
- C** Je to báseň, patrí do prózy.
- D** Je to báseň, patrí do poézie.

05. Ku ktorým útvarom ľudovej slovesnosti patrí nasledujúca veta?

Apríl počasie často mení, fialky však dáva zemi.

- A** pranostika
- B** príslovie
- C** porekadlo
- D** hádanka

06. V ktorej možnosti je správne uvedený druh nasledujúcej vety podľa obsahu?

Kdeže by ten rátať vedel!

- A** opytovacia
- B** zvolacia
- C** rozkazovacia
- D** oznamovacia

07. Vypíš zo štvrtej strofy ukážky pravopisne správne slovo, ktoré sa rýmuje so slovným spojením *do trávy*.

_____

Ukážka 2

KOLOBEŽKOVÁ TRAŤ
Zjazd Žiarskou dolinou

V atraktívnom prostredí Žiarskej doliny si môžete prenajať PROFI KOLOBEŽKY:

- maximálna záťaž do 150 kg,
- nezávislé čelustové brzdy,
- možnosť detskej sedačky do 20 kg.

Legenda
○ — kolobežková trať   🏠 — chata

Naše odporúčania na výlety

- **prechádzka obnovenou starou lesnou cestou:** Žiarska dolina → Žiarska chata
🕒 približne 1 hodina a 30 minút
- **okružný výlet zo Žiarskej chaty:** Žiarska chata → Žiarske sedlo → Ostrý Roháč → Plačlivô → Smutné sedlo → Žiarska chata
🕒 približne 5 hodín
- **zjazd kolobežkou:** Žiarska chata → Žiarska dolina → ústie Žiarskej doliny
🕒 približne 20 minút

Tešíme sa na stretnutie v lone tatranskej prírody. ☎ +421 971 222 555

Slovníček

m n. m. – metrov nad morom

Na ukážku 2 sa vzťahujú úlohy 08 – 14

08. Ktoré tvrdenie je na základe ukážky pravdivé?

- A** Deti môžu jazdiť na kolobežkách len v detskej sedačke.
- B** Kolobežková trať vedie cez Plačlivô.
- C** Na kolobežkách môžu jazdiť všetci do 150 kg.
- D** Zjazd na kolobežkách trvá 1 hodinu a 30 minút.

09. Napíš názov národného parku, v ktorom sa podľa mapy v ukážke nachádza kolobežková trať.

_____

10. Kolobežkovú trať nájdeme na mape v ukážke podľa

A turistickej značky.

C znaku chaty.

B dopravnej značky.

D znaku kolobežky.

11. Kde sa podľa ukážky začína zjazd kolobežiek?

A pri Žiarskej chate

C pri Baranci

B v Žiarskom sedle

D v Baníkovke

12. V ktorej možnosti je správne pomenovanie nasledujúcej ukážky?

Vážení návštevníci,

dňa 24. mája 2022 bude kolobežková trať uzavretá z dôvodu pravidelnej údržby kolobežiek. Všetkým záujemcom sa ospravedľujeme.

Ďakujeme za porozumenie, staráme sa o Vašu bezpečnosť.

A list

B oznam

C správa

D pozvánka

13. Peter by rád poslal pohľadnicu svojej starkej. V ktorej možnosti je text pohľadnice napísaný pravopisne správne?

A Milá starká, pozdravujem ťa z Vysokých tatier. Myslím na teba. tvoj Peťo

B Milá starká, pozdravujem Ťa z Vysokých Tatier. Myslím na Teba. Tvoj Peťo

C Milá starká, pozdravujem Ťa z Vysokých tatier. Myslím na Teba. Tvoj Peťo

D Milá starká, pozdravujem ťa z Vysokých Tatier. Myslím na teba. tvoj Peťo

14. Napíš slovom alebo číslou, koľko čísloviek sa nachádza v nasledujúcej vete.

Výlet zo Žiarskej chaty na Ostrý Roháč a späť trval desiatim turistom s dvoma sprievodcami približne päť hodín.

_____

Ukážka 3

Eva Obúrková O liptovských permoníkoch

V každej bani, kde sa ťažilo zlato, bývali aj permoníci. Nechýbali ani v baniach nad horskou osadou Magurka na Liptove, kde sa história baníctva začala písať už v 13. storočí. Kopali by tu zrejme až dodnes, nebyť pahltnej vrchnosti. Títo páni vymysleli, ako si permoníkov podplatiť, aby kopali ešte viac, ešte hlbšie a, samozrejme, iba pre ich nenásytné vrecko. Od baníkov sa vyzvedeli, že pod zemou bývajú malí otrhaní mužíčkovia. Aby si ich naklonili, dali im našiť nové nohavice, plášte, čižmičky a klobúky. Potom ich položili na miesto, kde ľudia permoníkov najčastejšie vídali. Lenže to sa dostali!

Permoníci si nové šaty poobliekali, ale vstúpiť do panských služieb bolo to posledné, čo by im prišlo na um! Celú vec si vysvetlili tak, že ich panstvo vyplatilo z magurských baní a oni tam teda už nemajú právo zostať. S plačom si zbalili svojich päť slivák a odišli, nikto nevie kam. Len čo zmizli permoníci, začalo miznúť aj zlato. Svojich päť slivák si nakoniec pobrali aj baníci. Rovnako ako ich malí pomocníci, ani oni neprestali ľutovať za slávnymi magurskými baňami.

Slovníček

permoník – banský škriatok

Na ukážku 3 sa vzťahujú úlohy 15 – 21

15. Kto chcel, aby permoníci kopali ešte viac zlata?

- A magurskí baníci
- B poddaný ľud
- C pahltná vrchnosť
- D pomocníci baníkov

16. Vypíš z ukážky pravopisne správne názov regiónu Slovenska, v ktorom leží osada Magurka.

_____

17. V ktorej možnosti je správne vysvetlený význam nasledujúcej vety z ukážky?

Zbalili si svojich päť slivák.

- A Obrali ovocie zo stromu.
- B Odišli so skromným majetkom.
- C Zobrali si svoju zaslúženú odmenu.
- D Zjedli len malú časť ovocia.

18. V ktorej možnosti je kľúčová informácia o permoníkoch z ukážky?

- A Poddaní im nechali našiť nové nohavice a plášte.
- B Pracovali v lesoch nad horskou osadou Magurka.
- C Najčastejšie ich spozorovali v uhoľných baniach.
- D Vinou chamtivých pánov prestali kopať v baniach.

19. V ktorej možnosti nemá sloveso predponu?

- A našiť plášte
- B zbaľiť batôžtek
- C podplatiť permoníkov
- D vídať baníkov

20. V ktorom páde je podstatné meno v nasledujúcej vete?

Ani oni neprestali ľutovať za slávnymi magurskými baňami.

- A v inštrumentáli
- B v akuzatívne
- C v datíve
- D v lokáli

21. Vypíš z nasledujúcej vety pravopisne správne zdobneninu.

Aby si ich naklonili, dali im našiť nové nohavice, plášte, čižmičky a klobúky.

_____

Úlohy 22 – 30

22. V ktorej možnosti má vybrané slovo podobný význam ako podčiarknuté slovo v nasledujúcej vete?

Tomáš sa ku škole blížil svižným krokom.

- A rýchlym   B pyšným   C obyčajným   D neobvyklým

23. V ktorej možnosti nastáva spodobovanie len vo vnútri slov?

- A hrudka, včela, loďka
 B obraz, loďka, kľbko
 C obraz, včela, prosba
 D hrudka, prosba, kľbko

24. Napíš pravopisne správne podčiarknuté slovné spojenie z nasledujúcej vety v tvare nominatívu množného čísla.

V povesti o tatranskom plese sú opísané aj krásy slovenskej prírody.

_____

25. Vypíš z nasledujúcej vety sloveso, ktoré je v neurčitku.

Radosť z úspechu a vytrvalosť ťa môžu posunúť k náročnejším výzvam.

_____

26. V ktorej možnosti sú všetky chýbajúce slová uvedené pravopisne správne?

Zlá ľudská vlastnosť je _____.

V topánke ma stále niečo _____.

Aj múdry sa _____.

Radosť vždy rozdáva _____ človek.

- A pýcha, pychá, mýli, mylý
 B pícha, pichá, míli, mylý
 C pýcha, pichá, mýli, milý
 D pícha, pychá, míli, milý

27. V ktorej možnosti sú všetky slová správne rozdelené na slabiky?

- A do-vo-len-ka, rie-čka, sl-nko
- B do-vo-le-nka, rieč-ka, sl-nko
- C do-vo-len-ka, rieč-ka, sln-ko
- D do-vo-le-nka, rie-čka, sln-ko

28. Vypíš z nasledujúcej vety podstatné meno, ktoré sa skloňuje podľa vzoru *dub*.

Remeselníci z našej dediny predvádzali svoje výrobky z hliny a kameňa.

_____

29. Vypíš z nasledujúcej vety pravopisne správne slovo s opačným významom k slovu *prázdny*.

Vždy si dávam do ovocného čaju plnú lyžičku domáceho medu.

_____

30. V ktorej možnosti je tvrdenie o nasledujúcej básni pravdivé?

Martina Dobříková
Dúha

*Každá dúha rada spieva,
nechce papier notový,
všetky noty kreslí priamo
do farebnej osnovy.*

*Keď si slnko vezme svoje
dirigentské paličky,
spolu s dažďom vymýšľajú
fantastické pesničky.*

Uvedená báseň má

- A osem veršov, dve strofy.
- B štyri verše, osem strof.
- C štyri verše, dve strofy.
- D osem veršov, štyri strofy.

KONIEC TESTU

Použitá literatúra

Kolobežková trať. [cit. 2018-03-07]. Dostupné na: <<http://www.kolobezky.eu>>.

DOBRÍKOVÁ, M.: Dúha. In: *Stonožka*. Školský časopis, ZŠ Kráľovský Chlmec, roč. 12, č. 8, 2016, s. 1. [cit. 2020-04-03]. Dostupné na: <<https://docplayer.cz/108115806-Zakladna-skola-kralovsky-chlmec.html>>.

OBŮRKOVÁ, E.: *Výlety po Slovensku s deťmi i bez nich*. Brno: Computer Press, a. s., 2011, s. 43. ISBN 978-80-251-2613-4.

PODJAVORINSKÁ, Ľ.: *ČIN-ČIN*. Bratislava: IKAR, 2013, s. 5. ISBN 978-80-551-3501-4.

RÚFUS, M.: *Studnička*. Bratislava: Mladé letá, 2011, s. 21. ISBN 978-80-10-02074-4.

Z didaktických dôvodov boli ukážky upravené.

© Ilustrácie: Jana Hrčková-Stankovianska